

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 202/06-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobříka vo veci sťažnosti RNDr. J. S., B., RNDr. K. V., B., JUDr. A. H., Holandsko, zastúpených advokátkou JUDr. M. T., K., v časti, v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93, na neverejnom zasadnutí 4. januára 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 p o r u š i l základné právo RNDr. J. S., RNDr. K. V. a JUDr. A. H. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. RNDr. J. S. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. RNDr. K. V. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. JUDr. A. H. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania RNDr. J. S., RNDr. K. V. a JUDr. A. H. v sume 13 432 Sk (slovom trinásťtisícštyristotridsaťdva slovenských korún) na adresu ich advokátky JUDr. M. T., K., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Sťažnosti RNDr. J. S., RNDr. K. V. a JUDr. A. H. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 202/06-14 z 21. júna 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť RNDr. J. S., B., RNDr. K. V., B., JUDr. A. H., Holandsko (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. M. T., K., v časti, v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

ako aj ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“ postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v októbri 1991 zomrela matka sťažovateľov B. S., rod. B. (ďalej len „poručiiteľka“). Dedičské konanie po nej bolo začaté Štátnym notárstvom B. (ďalej len „štátne notárstvo“) pod sp. zn. D 933/91 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Poručiiteľka zanechala testament napísaný vlastnou rukou.

Sťažovatelia 2. septembra 1992 požiadali štátne notárstvo, aby v uvedenej veci konalo, avšak bezvýsledne. Až po opakovaných urgenciách sťažovateľov 2. novembra 1992 a 3. marca 1993 začalo konanie v tejto veci u štátnej notárky JUDr. S. pod sp. zn. Dnot 3/93.

Rozhodnutím Obvodného súdu B. (neskôr Okresný súd B. č. k. D 35/93-66, Dnot 3/93 z 21. augusta 1995 bolo konanie o dedičstve po poručiiteľke prerušené a Ing. A. P. bola okresným súdom uložená povinnosť podať návrh na určenie platnosti závetu v lehote 30 dní od jeho právoplatnosti.

Okresný súd po deviatich mesiacoch 16. mája 1996 vyzval účastníkov dedičského konania na oznámenie, či návrh o určenie neplatnosti závetu bol okresnému súdu podaný.

Sťažovatelia zistili, že Ing. A. P. podala okresnému súdu návrh o určenie neplatnosti závetu 27. septembra 1995 a podaním doručeným 17. júla 1996 ho upravila. Konanie o tomto návrhu bolo vedené pod sp. zn. 7 C 136/95.

Dňa 4. novembra 1996 sťažovatelia zaslali okresnému súdu vyjadrenie k návrhu vedeného pod sp. zn. 7 C 136/95, v ktorom požiadali o jeho zamietnutie z dôvodu jeho oneskoreného podania. Podaniami zo 14. januára 1997, 21. februára 1997 a 21. marca 1997 sťažovatelia okresný súd požiadali, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 136/95 konal, avšak bezvýsledne.

Podaním adresovaným predsedovi okresného súdu z 15. mája 1997 sťažovatelia opätovne urgovali svoju žiadosť, aby okresný súd vo veci sp. zn. 7 C 136/95 konal. Podpredseda okresného súdu im v odpovedi na túto sťažnosť z 27. mája 1997 oznámil, že príprava pojednávania v tejto veci už bola začatá a prisľúbil, že toto konanie bude priebežne sledovať.

Z dôvodu ďalšieho nekonania okresného súdu v tejto veci sťažovatelia opätovne podaniami z 2. decembra 1997 a 30. januára 1998 žiadali okresný súd, aby pokračoval v konaní. Odpoveď na tieto podania zo strany okresného súdu nedostali. Vzhľadom na to, že okresný súd vo veci sp. zn. 7 C 136/95 i naďalej nekonal, obrátili sa sťažovatelia so svojou žiadosťou na Krajský súd v B. (ďalej len „krajský súd“), ktorý ich sťažnosť postúpil okresnému súdu. Dňa 3. júna 1998 sťažovatelia dostali list podpredsedníčky okresného súdu, ktorá ich sťažnosť uznala za opodstatnenú.

Následne bola sťažovateľom 29. júna 1998 doručená výzva okresného súdu, aby sa k podanému návrhu vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 136/95 vyjadrili a 20. júla 1998 im bolo doručené predvolanie na pojednávanie v tejto veci na 21. október 1998, t. j. takmer tri roky po podaní návrhu na začatie konania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu neúčasti Ing. A. P.

Sťažovatelia opätovne 16. decembra 1999 požiadali okresný súd, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 136/95 konal.

Dňa 17. augusta 2000 bola sťažovateľom doručená odpoveď na ich sťažnosť adresovanú krajskému súdu, ktorú však tento následne postúpil okresnému súdu. Okresný súd v odpovedi uznal sťažnosť sťažovateľov za opodstatnenú a prisľúbil im, že po vykonaných opatreniach bude konanie, ktorého sú účastníkmi, bezprietahové.

Pojednávania konané 11. decembra 2000 a 6. februára 2001 boli odročené z dôvodu neúčasti Ing. A. P. Okresný súd 4. apríla 2001 vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 136/95 rozhodol rozsudkom, podľa ktorého nebol daný dôvod na vydedenie Ing. A. P. závetom,

a návrh v časti jej opomenutia v rozsahu 3/4 zákonného podielu zamietol. Krajský súd následne na základe podaného odvolania rozsudok okresného súdu z 4. apríla 2001 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ing. A. P. 26. septembra 2002 zobrala svoj návrh v celom rozsahu späť. Podaním z 8. októbra 2002 sťažovatelia okresnému súdu na základe jeho výzvy oznámili, že so späťvzatím návrhu súhlasia, avšak žiadajú, aby im boli uhradené trovy uvedeného konania.

Okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 136/95 zo 14. mája 2003 konanie zastavil a zaviazal Ing. A. P., aby uhradila RNDr. K. V. trovy konania. JUDr. A. H. 29. novembra 2003 podala proti uzneseniu sp. zn. 7 C 136/95 zo 14. mája 2003 v časti výroku o trovách konania odvolanie. Sťažovatelia opätovne 28. októbra 2004 podali sťažnosť na prietahy v konaní okresnému súdu a následne 11. novembra 2004 aj krajskému súdu.

Krajský súd uznesením zo 14. decembra 2004 potvrdil uznesenie okresného súdu. Na sťažnosť sťažovateľov krajský súd odpovedal podaním zo 14. marca 2005, v ktorom konštatoval, že sťažnosť je dôvodná a za objektívne vzniknutý prietah sa ospravedlnil.

Sťažovatelia 11. novembra 2005 opätovne podali okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 136/95. Okresný súd sťažovateľom podaním z 10. decembra 2005 oznámil, že nevidí prietahy v konaní, ktoré bolo právoplatne skončené 31. januára 2005.

Podaním z 21. decembra 2005 sťažovatelia požiadali o prešetrenie ich sťažnosti krajský súd, ktorý im listom zo 17. januára 2006 oznámil, že ich sťažnosť je neopodstatnená.

Podľa sťažovateľov postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 a sp. zn. 7 C 136/95 bolo porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 a sp. zn. 7 C 136/95, prizná každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk, prikáže okresnému súdu konať vo veci vedenej pod sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 bez zbytočných prietáhov a zaviazá okresný súd k úhrade trov konania sťažovateľov vo výške 14 088 Sk na účet ich právnej zástupkyne.

Právna zástupkyňa sťažovateľov ústavnému súdu na základe jeho výzvy listom zo 6. septembra 2006 oznámila, že v predmetnej veci súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania.

Okresný súd podaním sp. zn. Spr. 3106/97 z 20. decembra 2006 prostredníctvom svojho predsedu ústavnému súdu oznámil, že v predmetnej veci súhlasí s upustením od verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania.

Dňa 29. novembra 1991 bolo štátnemu notárstvu doručené oznámenie o úmrtí poručiteľky, ktoré bolo zaevidované pod sp. zn. D 933/91. Štátne notárstvo dalo na 18. december 1991 predvolať príbuzných poručiteľky. Pokynom zo 7. januára 1992 bola zaslaná výzva Obvodnému úradu K. (ďalej len „OÚ K.“), aby oznámil vybavovateľa pohrebu po poručiteľke. OÚ K. na túto výzvu odpovedal podaním doručeným 20. januára 1992, v ktorom oznámil, že pohrebné bolo vydané RNDr. K. V.

Úpravou z 28. januára 1992 bola štátnym notárstvom predvolaná na výsluch 10. februára 1992 RNDr. K. V. Dňa 10. februára 1992 bola s RNDr. K. V. spísaná zápisnica o predbežnom vyšetrení.

Podaním z 19. februára 1992 štátne notárstvo požiadalo o zaslanie LV na parc. č. 255 k. ú. Ž. Dňa 11. marca 1992 Štátne notárstvo v Č. oznámilo štátnemu notárstvu, že návrh na registráciu RI 2016/90 bol zamietnutý a toho času je spis na Krajskom súde v B. Dňa 13. marca 1992 bol štátnemu notárstvu doručený výpis z evidencie nehnuteľností č. 2739, obec a okres Ž. Dňa 23. apríla 1992 bola zaslaná výzva Štátnemu notárstvu Č. o výpis z pozemkovej knihy k. ú. K. parc. č. 2379 s identifikáciou. Odpoveď Štátneho notárstva Č. bola štátnemu notárstvu doručená 5. mája 1992.

Dňa 29. mája 1992 sa na štátne notárstvo dostavila JUDr. A. H., ktorá predložila poručiiteľkin „*Testament*“ z 11. novembra 1982 a zároveň do spisu založila plnú moc na jej zastupovanie RNDr. K. V.

RNDr. K. V. podaním doručeným 7. septembra 1992 urgovala skončenie dedičského konania.

Pokynom z 9. septembra 1992 zaslalo štátne notárstvo výzvu S. Č., aby vyhotovili identifikáciu k pripojeným výpisom a taktiež výzvu Štátnemu notárstvu Č., ktoré požiadalo o predloženie výpisu z pozemkovej knihy na meno vlastníčky M. B. Štátne notárstvo zaslalo 9. septembra 1992 odpoveď RNDr. K. V., v ktorej jej oznámilo, že v predmetnom konaní zisťuje rozsah majetku poručiiteľky a súčasne ju požiadalo o pomoc pri zabezpečení súčinnosti s ďalšou dedičkou Ľ. V. žijúcou v USA. Štátnemu notárstvu bolo následne doručené splnomocnenie Ľ. V., rod. V., ktorým splnomocnila na jej zastupovanie v predmetnom konaní RNDr. K. V. Podaním doručeným 3. novembra 1992 RNDr. K. V. opätovne urgovala štátne notárstvo ohľadom skončenia dedičského konania v tejto veci.

V predmetnej veci bola 2. marca 1993 na okresnom súde spísaná zápisnica, ktorej predmetom bolo zistenie stavu a obsahu závetu poručiiteľky. RNDr. K. V. podaním

z 3. marca 1993 urgovala skončenie dedičského konania. Okresný súd 2. marca 1993 poveril notárku JUDr. D. Š., aby ako súdna komisárka (ďalej len „súdna komisárka“) vykonala úkony v konaní o dedičstve po zomrelej poručiiteľke.

Úpravou z 15. mája 1993 požiadala súdna komisárka okresný súd o prípis (identifikáciu z katastra nehnuteľností z 8. októbra 1992). Podľa úradného záznamu spísaného 17. júla 1993 vyžiadané identifikácie neboli súdnej komisárke doručené, a preto v tento deň dala pokyn na zaslanie žiadosti o ich vyhotovenie.

Výzvou z 13. septembra 1993 (na základe pokynu z 18. júla 1993) súdna komisárka požiadala Katastrálny úrad v B. (ďalej len „katastrálny úrad“) o identifikáciu konkrétnych nehnuteľností patriacich do dedičstva. Úpravou z 15. októbra 1994 bol daný pokyn na opätovnú urgenciu zaslania identifikácií (ďalšia urgencia bola zaslaná 25. novembra 1994).

Pokynom z 31. januára 1995 nechala vo veci konajúca súdna komisárka predvolať na 15. február 1995 dedičku RNDr. K. V. a súčasne nechala okresnému súdu zaslať oznámenie, podľa ktorého „*konanie po poručiiteľke B. S. bude dňa 15. 2. 1995*“.

Podľa zápisnice spísanej 15. februára 1995 u súdnej komisárky po vyvolaní veci bolo zistené, že sa nedostavila Ing. A. P. a z toho dôvodu bolo konanie odročené na 8. marec 1995.

Na č. l. 54 bol v predmetnom spise pripojený list dedičky Ing. A. P. z 20. februára 1995, v ktorom požiadala dedičov o „*jasnú odpoveď, komu dávate Vašu čiastku*“.

Okresný súd Č. doručil 27. marca 1995 súdnej komisárke výzvu na zaslanie správy o stave predmetného konania. Podaním z 30. marca 1995 súdna komisárka na túto výzvu odpovedala podaním, v ktorom mu oznámila, že konanie po poručiiteľke bolo prerušené a spis bol odstúpený okresnému súdu. Zaslanie uvedenej správy bolo okresným súdom urgované pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty aj podaním zo 4. apríla 1995. Odpoveď

identického znenia (ako podanie z 30. marca 1995) bola tomuto súdu zaslaná 18. apríla 1995.

RNDr. K. V. podaním z 19. júna 1995 urgovala skončenie predmetného konania.

Dňa 8. marca 1995 sa uskutočnilo pojednávanie v predmetnej veci, na ktorom Ing. A. P. namietla neplatnosť testamentu.

Okresnému súdu bol 28. júna 1995 doručený spis s potrebným počtom návrhov rozhodnutí. Rozhodnutím sp. zn. D 35/93, Dnot 3/93 z 21. augusta 1995 okresný súd konanie v predmetnej veci prerušil a Ing. A. P. uložil povinnosť podať návrh o určenie neplatnosti závetu z 11. novembra 1982 proti zostávajúcim dedičom do 30 dní. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. septembra 1995.

Podľa úradných záznamov spísaných 15. novembra 1995 a 24. apríla 1996 v civilných kanceláriách okresného súdu bolo pracovníčkou súdu zistené, že návrh proti RNDr. K. V. podaný nebol. Podľa úradného záznamu spísaného 27. mája 1996 v tento deň RNDr. K. V. okresnému súdu oznámila, že nemá vedomosť o podaní žaloby proti nej.

Na základe pokynu z 15. októbra 1995 okresný súd Ing. A. P. požiadal, aby mu oznámila číslo konania, pod ktorým bol ňou podaný návrh v zmysle rozhodnutia z 21. augusta 1995. Úpravou z 15. mája 1996 bola Ing. A. P. vyzvaná na zaslanie predmetného návrhu a výzva identického obsahu bola zaslaná aj RNDr. K. V. Podľa úradného záznamu spísaného na okresnom súde 7. júna 1996 v tento deň bolo zistené, že spor o určenie platnosti závetu sa vedie pod č. k. 7 C 136/95 (navrhovateľka v tomto konaní mala doplniť svoj návrh).

Podľa úradných záznamov spísaných 30. augusta 1996, 7. októbra 1996 a 7. februára 1997 pracovníčka súdu zistila, že spis vedený pod sp. zn. 7 C 136/95 sa od 19. júla 1996 nachádza u JUDr. S.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podaním doručeným 23. apríla 1997 požiadalo okresný súd o doručenie rozhodnutia v predmetnej veci. Podaním z 27. mája 1997 okresný súd na túto výzvu odpovedal podaním, v ktorom mu oznámil, že konanie v predmetnej veci je prerušené z dôvodu prebiehajúceho konania o určenie neplatnosti závetu poručiťky pod sp. zn. 7 C 136/95.

Spisový materiál v predmetnej veci bol v prílohe podania zo 6. decembra 2005 zaslaný na ďalšie konanie súdnej komisárke.

Súdna komisárka zaslala 19. januára 2006 výzvu Katastrálnemu úradu v Ž. na zaslanie viacerých podkladov pre rozhodnutie v predmetnej veci. Splnenie tejto výzvy bolo zo strany súdnej komisárky urgované podaním z 28. februára 2006. Podaním zo 7. februára 2006 okresný súd Okresnému súdu Č. na jeho žiadosť doručenu mu 6. februára 2006 oznámil, že dedičské konanie po poručiťke nie je právoplatne skončené a spis v tejto veci sa nachádza u súdnej komisárky.

Podaním z 21. februára 2006 okresný súd odpovedal notárke JUDr. T. S. na jej výzvu doručenu 10. februára 2006, pričom jej v tomto podaní oznámil, že prerokovaním dedičstva po poručiťke bola poverená súdna komisárka a konanie vedené pod sp. zn. 7 C 136/95 je právoplatne skončené. Dňa 3. marca 2006 bola okresnému súdu doručená výzva notárky JUDr. T. S. na zaslanie potvrdenia o okruhu dedičov po zomrelej poručiťke. Súdna komisárka na túto výzvu odpovedala podaním zo 6. marca 2006.

Odpoveď Katastrálneho úradu v Ž. aj s príslušnými listinami bola súdnej komisárke doručená 15. marca 2006. Okresný súd podaním z 27. apríla 2006 odpovedal na výzvu notárky JUDr. K. P., ktorej v ňom oznámil, že spis v tejto veci sa nachádza u súdnej komisárky. Okresný súd podaním z 9. júna 2006 Okresnému súdu Č. na jeho žiadosť doručenu 8. júna 2006 oznámil, že konanie v tejto veci nie je právoplatne skončené a spis sa nachádza u súdnej komisárky.

Okresný súd súdnu komisárku podaním doručeným 6. októbra 2006 požiadal o zaslanie spisu, pretože bola podaná sťažnosť a spis je nutné pripojiť k Spr. Spis bol následne zaslaný okresnému súdu v prílohe podania z 9. októbra 2006.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A. Predmetom posúdenia v tejto veci je dedičské konanie, ktoré sa osobitne nelíši od obdobných konaní tohto druhu. Z vyjadrení sťažovateľov, okresného súdu ani z obsahu predloženého na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Pokiaľ ide o zistenie rozsahu a hodnoty dedičstva, poukazuje ústavný súd v kontexte vyššie uvedeného záveru na ustanovenie § 175k ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého

ak sú aktíva alebo pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd len na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku sa na ne neprihliada.

B. Pri hodnotení druhého z kritérií ústavný súd v správaní sťažovateľov nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by mohli byť pri jeho rozhodovaní zohľadnené na ťarchu sťažovateľov a v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní. Sťažovatelia hlavne prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poskytovali okresnému súdu aj súdnej komisárke potrebnú súčinnosť a namietané právo si v priebehu konania chránili aj podaním viacerých žiadostí o pokračovanie v konaní, resp. o skončenie konania.

C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti judikoval, že úkony notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve sú úkonmi súdu, a preto aj nimi možno spôsobiť zbytočné prieťahy, za ktoré nesie zodpovednosť všeobecný súd (III. ÚS 47/00).

V postupe notára povereného okresným súdom vykonaním potrebných úkonov v uvedenej dedičskej veci možno zistiť obdobie, keď sa v konaní riadne nepokračovalo bez toho, aby tomu bránila zákonná prekážka. Počas predmetného obdobia trvajúceho viac ako pätnásť mesiacov (od 13. septembra 1993, keď bola povereným notárom zaslaná žiadosť katastrálnemu úradu do 31. januára 1995, keď bolo povereným notárom nariadené pojednávanie) sa celá činnosť povereného notára obmedzila len na zaslanie ďalších dvoch urgencií katastrálnemu úradu (15. októbra 1994 a 25. novembra 1994).

Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd uznesením sp. zn. D 355/93, Dnot 3/93 z 21. augusta 1995 prerušil v predmetnej veci konanie a súčasne uložil Ing. A. P. povinnosť podať okresnému súdu návrh na určenie neplatnosti závetu poručiťky z 11. novembra 1982. Konanie vo veci určenia neplatnosti predmetného závetu bolo vedené na okresnom

súde pod sp. zn. 7 C 136/95 a začalo podaním návrhu 25. septembra 1995. Uznesením zo 14. mája 2003, ktoré v časti výroku o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť 1. júna 2003, bolo predmetné konanie v tejto časti skončené. Keďže predmetom tohto konania bolo vyriešenie otázky, ktorá mala význam pre ďalšie konanie v preskúmvanej dedičskej veci, resp. pre stanovenie okruhu dedičov po poručiťke, okresný súd v období priebehu tohto konania (od 21. augusta 1995 do 1. júna 2003) mal podľa § 109 ods. 2 OSP možnosť prerušiť konanie, čo napokon aj uznesením z 21. augusta 1995 urobil.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že v prípade konaní prerušených z fakultatívnych dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 109 ods. 2 OSP musí ústavný súd skúmať, či nečinnosť všeobecného súdu je dôvodná, teda či nebolo jeho povinnosťou pokračovať v konaní (I. ÚS 142/04).

V predmetnom sporovom konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 136/95 sa riešila otázka okruhu dedičov, ktorej vyriešenie je predpokladom vydania konečného rozhodnutia v dedičskom konaní. Táto otázka však nie je jediná, ktorú je potrebné ozrejmiť, resp. preukázať v dedičskom konaní. Z hľadiska prípravy rozhodnutia v predmetnej veci je nevyhnutné v dedičskom konaní vyriešiť taktiež otázku rozsahu majetku po poručiťke.

V preskúmvanom konaní neboli podľa zistenia ústavného súdu do prerušenia tohto konania zabezpečené podklady potrebné pre zistenie rozsahu majetku poručiťky a okresný súd napriek tomu v predmetnom konaní nevykonával počas celého trvania sporového konania vedeného pod sp. zn. 7 C 136/95 žiadnu činnosť. Uvedený postup okresného súdu z hľadiska základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je možné podľa ústavného súdu považovať za ústavne akceptovateľný.

Ústavný súd zistil, že okresný súd v predmetnej veci nevykonával žiadane procesné úkony ani od skončenia sporového konania sp. zn. 7 C 136/95 (resp. nadobudnutia právoplatnosti uznesenia v časti výroku o zastavení konania 1. júna 2003) až do 6. decembra 2005, keď bol spis v tejto veci postúpený notárke, t. j. v období trvajúcim viac ako dva roky a šesť mesiacov.

Nečinnosť okresného súdu, resp. notára vo vyššie označených obdobiach bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočný priesťah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá od založenia jurisdikcie ústavného súdu mimo obdobia jeho prerušenia viac ako 6 rokov. Z uvedenej doby podstatnú časť (takmer tri roky a deväť mesiacov) tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priesťahom v konaní v dôsledku nečinnosti okresného súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani za primeranú vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou a neefektívnou činnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súde, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia okresného súdu vo svojej veci.

3. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk pre každého z nich jednotlivo, ktoré odôvodnili neprimerane dlhou dobou, ktorá uplynula od začatia dedičského konania v roku 1991 až dosiaľ, počas ktorej boli v právnej neistote, nemohli užívať svoje dedičstvo, pretože nie sú ako vlastníci evidovaní v katastri nehnuteľností a mnohé nehnuteľnosti patriace do dedičstva podľa nich už nadobudli iné osoby vydržaním alebo schátrali.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľov, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať každému zo sťažovateľov sumu 50 000 Sk (spolu vo výške 150 000 Sk). Táto suma zohľadňuje celkovú dĺžku predmetného konania s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných prieskumov (tri roky a deväť mesiacov), ako aj správanie sťažovateľov v priebehu konania. Vo zvyšnej časti uplatnenému nároku sťažovateľov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v návrhu nevyhovelo.

4. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 14 088 Sk, ktoré bližšie špecifikovali ako súčet odmeny za úkony 2 x 3 právne úkony po 2 730 Sk, znížené o 20 % a 6 x režijný paušál po 164 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 3, § 14, § 16 ods. 3 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceniteľný peniazmi. Základná sadzba

tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2006 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 730 Sk (za spoločný úkon vykonávaný pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na 2 184 Sk) a hodnota režijného paušálu 164 Sk.

Náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom za úkony právnej služby spočívajúce vo vypracovaní právneho rozboru pre klienta a v ďalšej porade s klientom ústavný súd sťažovateľom nepriznal, pretože povaha a náročnosť predmetnej veci potrebu takýchto úkonov právnej služby nesignalizuje a sťažovatelia ani ich právny zástupca v rámci vyčíslenia uplatnenej náhrady trov konania uskutočnenie a opodstatnenosť uvedených úkonov právnej služby žiadnym spôsobom nezdôvodnili ani nepreukázali.

Na základe vyššie uvedeného možno teda náhradu trov konania sťažovateľov vyčísliť ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné podanie na súd) pre tri osoby vrátane režijného paušálu ($6 \times 2\,184 \text{ Sk} + 2 \times 164 = 13\,432 \text{ Sk}$). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy predstavuje spolu celkovú sumu 13 432 Sk.

Ústavný súd právnej zástupkyňi sťažovateľov priznal odmenu v sume 13 432 Sk a v zostávajúcej časti ich nároku na náhradu trov konania nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2007